

Protocol schoolveiligheidsplan

Onderwerp: huiselijk geweld en kindermishandeling

Nummer:008

Datum: oktober 2015

Inleiding

Elke school en elke beroepskracht binnen het onderwijs heeft de plicht om, in samenspraak met de aandacht functionaris, de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hanteren.

De meldcode heeft tot doel beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De meldcode is opgebouwd uit een stappenplan. Dit stappenplan biedt houvast bij de beslissing om een vermoeden van huiselijk geweld wel of niet te melden.

Het stappenplan begeleidt de beroepskracht stap voor stap door het proces, vanaf het moment dat hij signaleert tot aan het moment dat hij eventueel een beslissing neemt over het wel of niet doen van een melding.

Bron: Basismodel Meldcode (www.rijksoverheid.nl).

Inhoudsopgave

Inhoud

Onderwerp: huiselijk geweld en kindermishandeling	1
Inleiding	1
Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 – Aandachtsfunctionaris	3
Hoofdstuk 2 – Verwijsindex.....	3
Hoofdstuk 3 – Definities	3
Definitie Huiselijk geweld	3
Definitie Kindermishandeling	3
Hoofdstuk 4 – Stappenplan meldcode	3
Stap 1: In kaart brengen van signalen	3
Stap 2: Overleggen met collega en eventueel raadplegen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Steunpunt Huiselijk geweld of letselduidingsdeskundige	4
Stap 3: Gesprek met cliënt	4
Stap 4: Wegen van het geweld of de kindermishandeling, bij twijfel altijd AMK of SHG raadplegen.....	4
Stap 5: Beslissen: hulp organiseren of aanmelden	4
Hoofdstuk 5 - Informatiebronnen	5
Bijlagen	5
Contactgegevens	9
Websites.....	10

Hoofdstuk 1 – Aandachtsfunctionaris

Op het Koggeschip in Medemblik zijn aandacht functionarissen aangesteld om ervoor te zorgen dat het stappenplan van de meldcode gevolgd wordt.

De aandachtsfunctionarissen zijn Lian Riepma-Viersen (leerkracht) en Tamar Brand-Barhorst (intern begeleider).

Bij signalen op het gebied van kindermishandeling of huiselijk geweld, zal de aandachtsfunctionaris vanaf het begin de leerkracht ondersteunen om de meldcode nauwkeurig uit te kunnen voeren. De ondersteuning zal in afstemming zijn tussen beide aandachtsfunctionarissen.

Hoofdstuk 2 – Verwijsindex

Voor het melden aan de verwijsindex moet er sprake zijn van een daadwerkelijke bedreiging van de gezonde en veilige ontwikkeling van de jeugdige.

In de meeste gevallen maakt een combinatie van verschillende problemen een situatie dermate ernstig dat een melding aan de verwijsindex gerechtvaardigd is.

Deze problemen kunnen zich voordoen op de volgende gebieden; materiele omstandigheden, gezondheid, opvoeding & gezinsrelaties, onderwijs & werk en/of sociale omgeving buiten het gezin en de school.

Wanneer er een registratie in de verwijsindex wordt gedaan, dan gebeurt dit door één van de aandacht functionarissen.

Hoofdstuk 3 – Definities

Definitie Huiselijk geweld

“Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis). Er is altijd sprake van een machtsverschil tussen dader en slachtoffer. Uit onderzoek blijkt dat plegers de meest kwetsbare personen kiezen, als slachtoffer. Een ander kenmerk van huiselijk geweld is de omstandigheid dat dader en slachtoffer (waaronder ook minderjarige slachtoffers) desondanks - en soms noodgedwongen – blijvend deel uitmaken van elkaars leef- en woonomgeving. Hiermee hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en er een hoog recidiverisico is. Geweld in het gezin gaat vaak met andere problematiek gepaard, zoals spanningen tussen echtgenoten, werkloosheid of verslaving “(www.huiselijkgeweld.nl).

Definitie Kindermishandeling

“Kindermishandeling is 'elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel' “(www.kindermishandeling.nl).

Hoofdstuk 4 – Stappenplan meldcode

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De leerkracht legt de signalen vast, evenals de gesprekken die worden gevoerd over de signalen, de stappen en de besluiten die worden genomen.

Hiervoor wordt een intern leerling-dossier aangelegd.

Het in kaart brengen van de signalen gebeurt aan de hand van de signalenlijst (zie bijlage1).

Daarnaast wordt elke stap vastgelegd in Parnassys.

Stap 2: Overleggen met collega en eventueel raadplegen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Steunpunt Huiselijk geweld of letselduidingsdeskundige

Wanneer de signalen in kaart zijn gebracht wordt er op het Koggeschip overleg gepleegd met een van de aandacht functionarissen om de signalen te kunnen duiden. Hiervan wordt ook de directeur in kennis gesteld. Wanneer blijkt dat de situatie acuut onveilig is wordt de politie ingeschakeld. In de overige gevallen wordt een vervolgtraject opgesteld. Voor advies kan het steunpunt huiselijk geweld, Veilig thuis of het wijkteam Medemblik worden ingeschakeld. Eventuele stap hierbij is een melding in de verwijsindex.

Stap 3: Gesprek met cliënt

Wanneer overleg heeft plaatsgevonden met de aandacht functionaris en eventueel externen, volgt een gesprek met de ouders en/of de leerling.

Tijdens het gesprek met ouders zal de aandacht functionaris aansluiten. Dit om ondersteuning te bieden aan de leerkracht.

Openheid is belangrijk en om deze reden wordt zo spoedig mogelijk contact gezocht.

Tijdens dit gesprek zal het doel van het gesprek worden aangegeven, worden de signalen gedeeld en de zorg besproken en is er ruimte voor ouders en/of leerling om reactie te geven.

In sommige gevallen zal het vermoeden weggenomen worden, hierdoor zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig.

Wanneer dit niet het geval is zullen de overige stappen doorlopen worden.

Er kunnen redenen zijn waarom deze stap overgeslagen wordt (bijvoorbeeld in verband met veiligheid of het beschadiging van het vertrouwen).

Het kan van belang zijn om met het kind in gesprek te gaan. Door de beroepsleerkracht en/of aandacht functionaris wordt afgewogen of zo'n gesprek zinvol en/of mogelijk is. Het kan van belang zijn om dit gesprek alleen met het kind te voeren, zodat hij/zij zich vrijer kan uiten.

Stap 4: Wegen van het geweld of de kindermishandeling, bij twijfel altijd AMK of SHG raadplegen

Het risico van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en de aard en de ernst van dit geweld worden ingeschat op basis van eerder verkregen informatie. Dit wordt gedaan aan de hand van de LIRIK lijst. (bijlage 2)

Bij twijfel over de te nemen stappen zal advies worden gevraagd bij het SHG en/of het Veilig Thuis.

Stap 5: Beslissen: hulp organiseren of aanmelden

Waar het bij deze afweging om gaat is dat de beroepskracht beoordeelt of hij zelf, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren. In alle gevallen waarin hij meent dat dit niet of maar gedeeltelijk het geval is, doet hij een melding.

Wanneer blijkt dat dit gedeeltelijk het geval is zal hulp worden ingeschakeld. Dit zal in overleg zijn met ouders. Te denken valt hierbij aan het wijkteam Medemblik.

Wanneer besloten wordt om een melding te doen zal dit eerst met de ouders worden besproken. Er zijn echter gevallen waarin kan worden afgezien van deze stap. Het gaat om situaties waarin er concrete aanwijzingen zijn dat door het voeren van het gesprek de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen of wanneer er goede redenen zijn om aan te nemen dat de ouders de contacten met de beroepskracht zal verbreken waardoor de cliënt uit het zicht raakt.

In het traject na de melding zijn beroepsleerkracht en aandacht functionaris nog steeds betrokken. Aangegeven wordt wat de beroepsleerkracht kan doen om de veiligheid te waarborgen. De beroepsleerkracht zal blijven ondersteunen en beschermen. Dit gebeurt in overleg met externen.

Hoofdstuk 5 - Informatiebronnen

Bijlagen

Bijlage 1; Signalenlijst.

Beschrijf de gegevens zo zorgvuldig en objectief mogelijk. Kinderen vanaf 12 jaar en ouders van kinderen tot 16 jaar hebben recht op inzage en correctie van de gegevens.

Naam kind: _____

Geboortedatum: _____

_____ ☐ Jongen / ☐ Meisje

Burgerservicenummer: _____

Deelnemers
overleg: _____

A. Analyse van de situatie

Wat zijn de concrete signalen (van kind, ouder(s), omgeving) en wie signaleert dit?

Sinds wanneer worden de signalen opgemerkt? Door wie?

Waardoor is de zorg over deze situatie of het vermoeden van kindermishandeling ontstaan?
Bij wie?

Delen anderen deze zorg of dit vermoeden? Zo ja, wie en waardoor?

Zijn er ook signalen van broers of zussen? Bij wie?

Welke vragen moeten beantwoord worden?

Hoe vaak en wanneer komen de signalen voor? Nemen de signalen toe in intensiteit of aantal?

Licht Instrument Risicotaxatie Kindermishandeling (LIRIK)

LIRIK

Doel:

Naam kind/gezin:

Ingevuld door:

1. Huidige veiligheidssituatie

A. DIRECTE VEILIGHEID

☐ Bedreiging door ouder(s)/primaire opvoeder(s):

- ☐ Ernstige kindermishandeling
- ☐ Onvoldoende bescherming
- ☐ Onvoldoende bescherming
- ☐ Opvoeder niet beschikbaar
- ☐ Ouder(s) betenemenen dicht op / toegang tot jeugdige

☐ Bedreiging door jeugdige zelf

☐ Bedreiging door ander gezinslid / derde, namelijk:

Zijn er vermoedens of aanwijzingen dat de jeugdige op dit moment fysiek in gevaar is? ☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

Toelichting:

B. ONGANG OUDER(S) - JEUGDEGE

Zijn er concrete aanwijzingen voor:

- ☐ Lichaamlijk of psychisch geweld
- ☐ Verwaarlozing
- ☐ Seksueel misbruik
- ☐ Getuige van huiselijk geweld

☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

Zorgen over opvoeding en verzorging:

- ☐ Bescherming en veiligheid
- ☐ Emotionele warmte (ondersteuning)
- ☐ Regels en grenzen
- ☐ Stimulering
- ☐ Stabiliteit
- ☐ Anders, namelijk:

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

Als één of meer onbekend:

☐ ouder geeft geen inzicht in eigen handelen

☐ onvoldoende informatie beschikbaar

Zijn er aanwijzingen voor bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)? ☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

Toelichting:

C. JEUGDEGE(N)

- ☐ Psycho sociaal functioneren
- ☐ Lichaamlijke gezondheid
- ☐ Vaardigheden en cognitieve ontwikkeling
- ☐ Anders:

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

☐ zorgen ☐ geen zorgen ☐ onbekend

Zijn er kindsignalen die wijzen op een onveilige opvoedingssituatie of kindermishandeling? ☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

Toelichting:

D. RISICOFACTOREN

Risicofactoren bij de ouder(s)

Functioneren als opvoeder	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Eerder een kind mishandeld, verwaarloosd of misbruikt	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Ontevredende pedagogische kennis en/of vaardigheden	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Problemen in de ouder-kind interactie	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Minimaliseren/ontkennen aangetoonde kindermishandeling	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Negatieve houding t.a.v. kind			
Persoonlijk functioneren	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Psychische problematiek	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Verslavingsproblematiek	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Verstevigde beperking			
Beschikbaarheid voor het kind	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Fysiek	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Emotioneel			
Voorgeschiedenis	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Op jonge leeftijd (<18 jaar) ouder geworden	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Zelf slachtoffer van kindermishandeling	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
• Eerder geweld gebruikt tegen personen	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
Problematische partnerrelatie	☐ ja:	☐ nee:	☐ ?
Anders:			

Risicofactoren bij jeugdige(n), gezin en/of omgeving

Jeugdige(n)		Gezin en omgeving	
• Jong kind (< 5 jaar)	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Eenoudergezin, stiefgezin, groot gezin	☐ ja ☐ nee ☐ ?
• Belasting voorgeschiedenis (bijv. prematuur)	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Veel conflicten	☐ ja ☐ nee ☐ ?
• (Ernstige) ziekte of handicap	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Huiselijk geweld	☐ ja ☐ nee ☐ ?
• Gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Instabiel, onregelmatig leven	☐ ja ☐ nee ☐ ?
• Moedijk temperament	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Materieel/financiële problemen (overloosheid, huisvesting)	☐ ja ☐ nee ☐ ?
• Orgaanverlet	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Inrijpende levensgebeurtenissen	☐ ja ☐ nee ☐ ?
• Anders:	☐ ja ☐ nee ☐ ?	• Sociaal isoleren/leedzaam conflict	☐ ja ☐ nee ☐ ?
		• Anders:	☐ ja ☐ nee ☐ ?

Zijn er risicofactoren voor kindermishandeling? ☐ ja ☐ nee ☐ onbekend

Toelichting:

Conclusie huidige veiligheidssituatie

☐ Er is sprake van een levensbedreigende situatie of direct fysiek gevaar

☐ Er is sprake van feitelijk aangetoonde kindermishandeling

☐ op dit moment

☐ in het verleden (nu gestopt)

☐ Er is mogelijk sprake van kindermishandeling

☐ er ligt sprake van bedreigend handelen of relaten van de ouder(s)

☐ er zijn kindsignalen die daarop wijzen

☐ er zijn risicofactoren bij de ouder(s)

☐ er zijn risicofactoren bij jeugdige, gezin en/of omgeving

☐ ouder geeft geen informatie of inzicht in eigen handelen

☐ Er zijn geen aanwijzingen voor kindermishandeling

☐ Onvoldoende informatie om een oordeel te vormen

Toelichting:

2. Risicotaxatie

Aanvullende risicofactoren bij vermoedelijke of aangetoonde kindermishandeling:

- ☐ Vermoedelijke pleger heeft direct toegang tot de jeugdige
☐ Derden hebben geen zicht op de jeugdige

Wat kan er gebeuren?	Aard	Kans
Mogelijke risico's voor de jeugdige	☐ Levensbedrigende situatie of direct fysiek gevaar ☐ Overstapen van kindermishandeling ☐ Voortdurende/verhoging van kindermishandeling ☐ Anders:	☐ groot ☐ redel ☐ klein ☐ groot ☐ redel ☐ klein ☐ groot ☐ redel ☐ klein
Verwachte gevolgen voor de jeugdige	☐ zeer ernstig ☐ ernstig ☐ matig ernstig	☐ gering

Zijn er beschermende factoren die de risico's kunnen verminderen? ☐ veel ☐ enkele ☐ geen ☐ onbekend

Ouder(s)	Gezin en omgeving	Jeugdige
☐ Gevoel van competentie, draagkracht ☐ Positief zelfbeeld ☐ Ondersteunende partner ☐ Ken eigen jeugdervaringen hanteren ☐ Positieve jeugdervaringen ☐ Kan situaties vragen/proberen van ☐ Emotionele beschikbaarheid ☐ Flexibiliteit ☐ Bereid en in staat om te veranderen	☐ Steun informeel netwerk ☐ Steun formeel netwerk	☐ Sociaal vaardig ☐ Positief zelfbeeld ☐ Boven gemiddelde intelligentie ☐ Aantrekkelijk: uiterlijk ☐ Goede relatie belangrijke volwassenen(n) ☐ Eigen voorrecht (steun/assistentie) ☐ Bereid en in staat om te veranderen

☐ Anders:

Conclusie risico's voor de jeugdige

Op dit moment ☐ zeer groot ☐ groot ☐ redel ☐ klein

Toelichting:

Bij voorziene veranderingen in de nabije toekomst ☐ zeer groot ☐ groot ☐ redel ☐ klein

Toelichting:

Herziene versie juni 2009

Ingrid ten Berge & Karin Eijgenraam © NLI

i.s.m. Landelijk Inhoudelijk Platform VIB

Contactgegevens

Veilig Thuis/ Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) 0800-2000

Letselduidingsdeskundige (via Veilig Thuis)

Wijkteam Midden 0229-856000

Bureau Jeugdzorg (BJ) 088-7778000

Politie 0900-8844 Wijkagent Jolanda Roza.

Websites

www.handelingsprotocolnh.nl

www.huiselijkgeweldkopvannoordhollandnoord.nl

www.huiselijkgeweld.nl

www.kindermishandeling.nl

www.meldcode.nl

Verwijsindex: www.multisignaal.nl